

ՀԱՄԱՌՈՏ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՑ

ԽԱՉԱՏՈՐ ԱՐՈՎՅԱՆԻ ՄՆԵՆԴՅԱՆ 150-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ.— Տեղի ունեցավ հայ մեծ գրող լուսավորիչ Խաչատուր Արուսեանի ծննդյան 150-ամյակին անցկացնող կառավարական հոբելյանական հանձնաժողովի նիստը: Հանձնաժողովը որոշեց մեծանուն գրողի ծննդյան տարեկիցը նշել լայն կերպով:

Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի գրականության ինստիտուտը լույս կընծայի Խ. Արուսեանի երկերի ակադեմիական հրատարակության 6-րդ և 7-րդ հատորները: Առանձին գրքերով, հայերեն և ռուսերեն լեզուներով լույս կտեսնի «Վերջ Հայաստանի» հրաշակավոր վեպը: Հայերեն և ռուսերեն լեզուներով լույս կտեսնեն նաև առանձին աշխատություններ՝ նվիրված գրողի կյանքին և ստեղծագործությանը:

Ռեսպուբլիկայի գյուղերում, արդյունաբերական ձեռնարկություններում, ուսումնական հաստատություններում կարգադրվելու են դասախոսություններ, կազմակերպվելու են հանդեսներ և երեկույթներ՝ նվիրված Խ. Արուսեանին: Մի շարք բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում տեղի կունենան դիտական սեմինարներ: Հոբելյանական երեկույթներ տեղի կունենան նաև Մոսկվայում և Սովետական Միության այլ ուսուցիչականների մայրաքաղաքներում:

Հոկտեմբերի 15-ին Երևանում տեղի կունենա հոբելյանական հանդիսավոր նիստ՝ մասնակցությամբ կառավարական մարմինների, հասարակական կազմակերպությունների, կուլտուրա-լուսավորական հաստատությունների ներկայացուցիչների:

Մեծաուսանդ գրողի և լուսավորչի հիշատակը հավերժացնելու համար Երևանի մանկավարժական ինստիտուտի շենքի առջև դրվելու է Խ. Արուսեանի կիսանդրին: Դա կլինի մեր նոր գրականության հիմնադրի հրորդ արձանը մայրաքաղաքում:

ՎՅՏՆԱՄԻ ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ՌԵՍՊՈՒԲԼԻԿԱՅԻ 10-ԱՄՅԱԿԻՆ ՆՎԻՐՎԱԾ ՀԱՆԴԻՍԱՎՈՐ ԵՐԵՎԱՆ.— Հայկական ՍՍՌ Կուլտուրայի մինիստրությունը, Արհեստագործական միությունների կենտրոնական խորհուրդը և Արտասահմանի հետ կուլտուրական կապի Հայկական ընկերությունը սեպտեմբերի 1-ին Երևանում կազմակերպել են հանդիսավոր երեկո՝ նվիրված Վլենտամական Դեմոկրատական Ռեսպուբլիկայի հռչակման 10-ամյակին: Հաջորդող նիստի ամառային թատրոնի դահլիճը, ուր տեղի ունեցավ երեկոն, զարդարված էր Վլենտամական Դեմոկրատական Ռեսպուբլիկայի, Սովետական Միության և Սովետական Հայաստանի դրոշակներով:

Երեկոն հափիւմ ճառով բացեց Արտասահմանի հետ կուլտուրական կապի Հայկական ընկերության նախագահ Բ. Աստվածատրյանը: Վլենտամական Դեմոկրատական Ռեսպուբլիկայի 10-ամյակի մասին զեկուցումով հանդես եկավ կուլտուրայի մինիստր Ա. Շահինյանը:

Վերջում կայացավ համերգ:

ՆՈՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՈՒՆՈՒՐԱՅԻ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐԸ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ.— Հոմիսի սկզբներին Երևան ժամանեց Նորվեգիայի կուլտուրայի գործիչների պատվիրակակազմը, որը ՍՍՌՄ էր հրավիրված Սովետական Միության Կուլտուրայի մինիստրության կողմից: Պատվիրակության կազմի մեջ մտնում էին Նորվեգիական թատերական արվեստի հայտնի գործիչները: Հյուրերին ցույց տրվեց ջերմ ընդունելություն: Նրանք Երևանում մնացին մի քանի օր, որի ընթացքում ծանոթացան արվեստի և կուլտուրայի հաստատությունների գործունեությանը, եղան թատրոններում, դիտեցին քաղաքի շինարարությունը և տեսարժան վայրերը:

ԼԻՐԱՆԱՆԻ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐԸ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ.— Հոմիսի վերջերին Սովետական Միություն ժամանեց Լիբանանի ֆուտբոլիստների հավաքական թիմը: Հյուրերը ընկերական հանդիպումներ ունեցան Մոսկվայի, Կիևի, Ստալինոյի, Բաքվի ֆուտբոլիստների հետ: Ամենուրեք Լիբանանի սպորտսններին ցույց տրվեց ջերմ, բարեկամական ընդունելություն:

Հոկտեմբերի 9-ին Լիբանանցիները ընկերական հանդիպում ունեցան Երևանի «Սպարտակ» ընկերության թիմի հետ:

Այդ օրը Երևանի ռեսպուբլիկական ստադիոնն էին հաղթելով ավելի քան 30.000 հանդիսականներ, Խաղից առաջ, նվազախմբի կատարած հայկական ուրախ քայլերդի հնչյունների և հանդիսականների բուռն ծափերի տակ, հաստի քայլերով դաշտ դուրս եկան երկու թիմերի խաղացողները: Կատարվեցին Լիբանանի և Հայաստանի պետական հիմները:

Հայկական ՍՍՌ Մինիստրների Սովետին կից Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի կոմիտեի նախագահ Գ. Սիմոնյանը ողջունելի խոսքով գիմեց հյուրերին: Պատասխան խոսքով հանդես եկավ Լիբանանի սպորտային պատվիրակության ղեկավար պարոն Նիկոլա Մաժալանին, որը ջնորհակալություն հայտնեց Երևանի աշխատավորներին ջերմ, սրտազին ընդունելության համար:

Հայ մարմնամարզիկ երիտասարդուհիները հյուրերին նվիրեցին ծաղկեմեղր: Լիբանանցիներին ծաղկեմեղր նվիրեցին նաև «Սպարտակ» թիմի բոլոր խաղացողները: Բացի այդ, «Սպարտակ» թիմի պետ Հովսեփ Ասատրյանը Լիբանանի ֆուտբոլիստներին նվիրեց պատվավոր գավաթ:

Երկու թիմերի ընկերական հանդիպումն ավարտվեց Երևանցիների հաղթանակով:

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՑԱՆ ՊԱՏԿԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ.— Օգոստոսի վերջերին Հայաստան ալյուցներին Ֆրանսիայի տնտեսական խորհրդի պատվիրակության անդամները: Հյուրերը գիտեցին Երևանի տնտեսական վայրերն ու նորարարությունները, մանրամասն ծանոթացան Գյումրիին և Սևանի էլեկտրակայանների աշխատանքներին, որից հետո մեկնեցին Վրաստան:

Նույն ժամանակում Երևանում Էդան Իսախանյանի և Լադիսլավ Լանդերի կազմակերպության պատվիրակությունները, որոնք մասնակցել էին Սրբազանատուրայի համաշխարհային 5-րդ ֆեդերատիվ վարչապետության Երկու պատվիրակություններն էլ մեծ հետաքրքրությամբ դիտեցին Երևանի շինարարությունը, այնպես թանգարաններն ու կրթական հաստատությունները, եղան Ս. Էլմիսթանյան, Արզնիսյան, Մեանյան և այլ վայրերում:

Մեկնելուց առաջ նրանք ջերմ հանդիպում ունեցան Երևանի երիտասարդության հետ Լանդերի ման երեկոյին մասնակցեցին նաև ֆրանսահայ սուպրատները, որոնք Մայր Հայրենիք էին ժամանել՝ ծանոթանալու նրա վերելքին ու նվաճումներին:

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ՁԵՆԱԳՐՈՒՄԸ.— Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիան Փարիզից ստացել է հայ ռուսկալոր երաժշտագետ Կոմիտաս վարդապետի մի շարք ձեռագրեր, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում նրա ստեղծագործության ուսումնասիրության համար: Ձեռագրերի մեջ կան «Անուշ» օպերայի մենբրաներն ու խմբական նրբեր, որոնք տաղանդավոր երաժշտագետը գրել է հայ ժողովրդական մենբրանների ոգով: Բացի այդ, կան և ուրիշ գրություններ, զանազան դիտողություններ, լուսանկարներ և այլն:

Ստեղծված է հատուկ հանձնաժողով, որը գրառվում է ստացված փաստաթղթերի ուսումնասիրության և կարգավորման գործով:

ԵՐԱՇԽԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴՊՐՈՑՆԵՐ.— 1955 — 1956 ուսումնական տարում Հայկական ՍՍՌ Կուլտուրայի մինիստրությունը Գորիսում, Ապարանում և Արտաշատում բացելու է երաժշտական 7-ամյա դպրոցներ, որոնք կունենան դաշնամուրի և ջութակի դասարաններ:

Ներկայումս Հայաստանում գործում են 17 մանկական երաժշտական դպրոցներ, որոնցում սովորում են մոտ 3.000 երեխաներ: Այդ դպրոցներում գլխավորապես դասավանդում են Երևանի կոնսերվատորիան և երաժշտական միջնակարգ ուսումնական հաստատություններն ավարտած ուսուցիչներ:

ՀԵՌՈՒՍԱՏՆՍՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԿԱՌՈՒՅՈՒՄԸ ԵՐԵՎԱՆԻՄ.— Սովետական Հայաստանի կառավարության որոշմամբ Երևանում կառուցվելու է հեռուստատեսական (տեղեկիզիոն) կենտրոն: Շինարարական աշխատանքներն արդեն սկսված են: Այդ նպատակի համար նորոգվում կառուցվելու է առանձին շենք: Հեռուստատեսական կենտրոնի առաջին հերթի կառուցումը նախատեսվում է ավարտել 1956 թվականի աշնանը: Դա հնարավորություն կտա քաղաքի բնակիչներին իրենց տանը նստած դիտելու և լսելու համերգներ, ներկայացումներ, կինո-ֆիլմեր:

Կենտրոնի երկրորդ հերթի շինարարությունը կսկսվի եկող տարի: Կառուցվի բազմահարկ մի շենք, որտեղ կտեղավորվեն հեռուստատեսական հաղորդումների մի քանի ստուդիաներ: Հեռուստատեսական կենտրոնի գործողության շառավիղը հավասար կլինի 100 կիլո-

մետրի: Երևանից մինչև 100 կիլոմետր հեռավորության վրա գտնվող բնակավայրերի բնակիչները կարող են ընդունել կենտրոնի հաղորդագրությունները՝ եթե ունենան հեռուստատեսական ապարատ (տեղեկիզիոն):

Ներկայումս Սովետական Միության Կապի մինիստրության մի քանի ձեռնարկություններում պատրաստվում է անհրաժեշտ սարքավորումներ Երևանի հեռուստատեսական կայանի համար:

ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԻ ՆՈՐ ԲԱՆԻՏԸ.— Ժամանակակից ականավոր հայ երաժշտագետ Արամ Խաչատրյանը, «Գայանե» բալետի հեղինակը, գրել է մի նոր բալետ, որը կոչվում է «Ապարտակ»: Այդ բալետի երաժշտությունը, որի ունկնդրումը տեղի ունեցավ Երևանում և Մոսկվայում, մեծ հետաքրքրություն է առաջ բերել Սովետական Միության երաժշտական հասարակաշխարհային շրջաններում և արժանացել միահամուռ հավանության: Սովետական հանրահայտ երաժշտագետ Դ. Շոստակովիչը այդ առթիվ գրում է, որ Ա. Խաչատրյանի նոր ստեղծագործությունը նոր, օրավայրի իրադարձություն է մեր երաժշտական կյանքում: Ա. Խաչատրյանի երաժշտական ողջ ստեղծագործության մեջ ցայտուն կերպով արտահայտվում է ժողովրդայնությունը և ազգային ոճն ու առանձնահատկությունը: «Ապարտակ» բալետի նյութը վերցված է հին Հունաստանի ճորտերի կյանքից: Առաջիկա թատերաշերտում Ա. Խաչատրյանի նոր աշխատությունը բնագրվելու է Մոսկվայի և Սովետական Միության մի շարք թատրոններում:

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԿԱՅՈՒՂԱՅԻՆ ԿԱՑԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ.— Անդրկովկասյան երկաթուղիների Հայաստանի բաժանմունքը խոշոր շինարարություն է կատարում:

Ներկայումս ավարտվում է Երևանի երկաթուղային կայարանի երկհարկանի հյուպապ շենքի կառուցումը: Եները ուղեորների սպասարկման համար կունենա բոլոր հարմարությունները: Այն կառուցված է բաց նարնջագույն սրբատաշ քարով: Գեղեցիկ սյունաշարը զարդարում է կայարանի մուտքը քաղաքի կողմից: Ներկայումս կառուցվում է շենքի գլխավոր դմբերը և կատարվում են ներսի հարդարման աշխատանքները: Կայարանի առջևի հրապարակը կբեղարձակվի և կբարեկարգվի:

Բացի այդ, ծավալված է բնակարանային խոշոր շինարարություն: Երևանում, Միկոյան պողոտայի վրա ավարտվում է երկաթուղային աշխատողների 84 բնակարանից բաղկացած հինգհարկանի շենքի կառուցումը: Այս տարի նույն պողոտայի վրա կսկսվի 100 բնակարանից բաղկացած մի այլ շենքի շինարարությունը:

Վերջերս օգտագործման հանձնվեցին Մասիս, Էջմիածին, Անի, Արարատ և Սովետական կայարանների աշխատողների համար կառուցված բնակելի շենքերը, որոնցից յուրաքանչյուրը բաղկացած է 8 բնակարանից:

ԻՐԱՆԻԱՆԻ ԿԻՆՈՍՏՈՒԴԻԱՑՈՒՄ.— Ընթացիկ տարում Իրանի կինոստուդիան արտադրել է մի քանի կինոնկարներ, որոնցից առավել նշանավորներն են «Ուրվականները» հեռանում են լեռները» գեղարվեստական ֆիլմը և «Հայկական կինոամբիգու» ներկայումս նկարահանվում է ևս երկու գեղարվեստական ֆիլմ: Դրանցից մեկը հայ ականավոր դրող Ա. Շիրվանզադեի «Պատվի համար»ն է, որը նկարահանվում է ռեժիսոր Ա. Հայ-Արսյանի ղեկավարությամբ: Մյուս ֆիլմը, որը կոչվում է «Կայծակի հետքերով», նկարահանվում է ըստ Հարավաֆրիկյան պրոդյուսիվ գրող Պ. Աբրահամսի համանուն վիպակի:

ՄԵՆԴԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱՐՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ.— Արդյունաբերության մյուս ճյուղերի հետ զուգընթաց, Սովետական Հայաստանում տարեց-տարե կարգանում է սննդի արդյունաբերությունը: Հետպատերազմյան տարիներին, սկսած 1946 թվականից, սննդի արդյունաբերության զարգացման վրա ծախսվել է ավելի քան 254.000.000 ռուբլի: Վերջին 4—5 տարում կառուցվել և շահագործման են հանձնվել 14 նոր ձեռնարկություններ, որոնց թվում Երևանի և Կիրովականի հացի նոր գործարանները, Երևանի և Ալավերդու գարեջրի գործարանները, Արզնիի ապակու գործարանը, գինու և կոնյակի մի քանի նոր գործարաններ և այլն: Բացի այդ, հիմնովին վերակառուցվել և ընդարձակվել են արդյունաբերական 10 ձեռնարկություններ:

ԳԻՏԱԿԱՆ ՍԵՍԻԱ.— Հունիսի սկզբներին Երևանում տեղի ունեցավ անդրոպոլիսյան ռեսպուբլիկաների կուրորտագետների գիտական սեսիան, որը հրավիրել էր Հայաստանի Առողջապահության մինիստրության Կուրորտագիտության և բուժման ֆիզիկական մեթոդների ինստիտուտը: Հայաստանի, Վրաստանի և Ադրբեջանի կուրորտագետների կողմից սեսիայում կարգացվեցին ավելի քան 40 գիտական զեկոնկուրսներ, որոնք նվիրված էին Անդրեպոլիսի հանրային ջրերի ուսումնասիրության, ինչպես նաև այդ ջրերի միջոցով զանազան հիվանդությունների բուժման նշանակներին:

Սեսիան մեծ հետաքրքրություն առաջ բերեց Հայաստանի բժշկական աշխատողների շրջանում: Որոշվեց հաջորդ համատեղ սեսիան հրավիրել Բաքվում:

ՐՈՒՄԱՐԱՆԱԿԱՆ ԱՅԳԻ.— Երևանի տնտեսական վայրերից մեկն է հանդիսանում Հայկական ՍՍԻ Գիտությունների ակադեմիայի Բուսաբանական այգին, որը գտնվում է դեպի ավան գլուղ տանող ճանապարհին, երբեմնի ամալի ու քարքարոտ մի վայրում: Այգին այժմ գրավում է ավելի քան 100 հեկտար տարածություն: Այստեղ աճեցվում և ուսումնասիրվում են աշխարհի զանազան վայրերից բերված շուրջ 900 տարբեր տեսակի ծառեր ու թփեր: Այդու ամբողջ բուսականությունը բաժանված է ըստ աշխարհագրական վայրերի: Կան լինական, եվրոպական, միջինասիական, կովկասյան, զրիմյան բուսականության բաժիններ:

Հարուստ և բազմազան է Հայաստանի բուսականության բաժինը, որը գրավում է 11 հեկտար տարածություն: Այստեղ ներկայացված են ռեսպուբլիկայի տարբեր վայրերում աճող զանազան ծառատեսակներ, թփեր, խոտեր, ծաղիկներ և այլն:

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԱՆՎԱՆ ԿՎԱՐՏԵՏԻ ՀԱՄԵՐԳՆԵՐԸ ԱՎԸՍՏՐԻԱՑՈՒՄ.— Վերջերս Ավստրա-սովետական բարեկամության միաձայնի կապակցությամբ, սովետական մի խումբ արտիստներ, որոնց թվում նաև Կոմիտասի անվան պետական կվարտետը, մեկնել էին Ավստրիա, ուր մեծ հաջողությամբ ելույթներ ունեցան:

Կվարտետի երաժիշտներից մեկը, ռեսպուբլիկայի վաստակավոր արտիստ Ռ. Դավթյանը իրենց ելույթների մասին պատմում է հետևյալը.

— Ամենուրեք մեզ ցույց տրվեց շերտ, սրտազին ընդունելություն: Երկու շաբաթում մեր խումբը տվեց 11 համերգ: Եստ հետաքրքիր էր մեր հանդիպումը Վիննայի երաժշտական ակադեմիայի պրոֆեսորների և ուսանողների հետ: Այստեղ, մեր կվարտետի ելույթից հետո տեղի ունեցավ բարեկամական զրույց: Ավստրիական երաժիշտները մեծ հետաքրքրություն են ցուցաբերում դեպի Սովետական Միության երաժշտական կյանքը, ճանաչում և բարձր են գնահատում մեր շատ երաժշտագետներին:

Երկար ժամանակ մեր հիշողության մեջ կմնա կվարտետի համերգը Մոցարտի անվան դահլիճում: Բացի Ետերտի, Չայկովսկու, Շոպենի ստեղծագործություններից, մենք կատարեցինք նաև հայկական ժողովրդական երգեր, որոնք մեծ հետաքրքրություն առաջ բերին ռեժիսորների մեջ:

Բացի Վիննայից մենք ելույթներ ունեցանք նաև Զալցբուրգ, Բեռլին, Բնսթրուկ, Բադեն, Նոյերվինդսադ քաղաքներում:

